

2011WMC94 bijlage

1e versie Plan van Aanpak ‘indeplaatstreden’ uitvoering huisvesting vergunninghouders

4 november 2011

INHOUDSOPGAVE

1. Aanleiding	3
2. Achtergrond/ wettelijk kader	3
3. Probleemstelling	4
4. Doelstelling	4
5. Indeplaatstredingsprocedure	5
6. Projectorganisatie	8
7. Kosten	9
8. Bestuurlijk traject/ afbreukrisico's	9
Bijlage	
I. Overzicht achterstand per 1 juli 2011	11
II. Overzicht actuele achterstand per 1 oktober 2011	12

1. Aanleiding

Het Rijk legt op basis van de Huisvestingwet (HVW) ieder halfjaar aan gemeenten een kwantitatieve taakstelling op voor de huisvesting van asielzoekers met een verblijfsvergunning, de zogeheten vergunninghouders. De provincies en de WGR+gebieden hebben een faciliterende, toezichthoudende en sanctionerende rol bij de realisatie van de gemeentelijke taakstellingen. De laatste jaren hebben gemeenten veel moeite om deze taakstellingen tijdig te realiseren. In de voortgangsrapportage over het 1^e halfjaar 2011 die op 30 augustus jl. in GS is behandeld, is uitvoerig op de ontwikkeling ingegaan en op welke wijze de provincie haar toezicht heeft ingevuld. Het geïntensiverde toezicht heeft er toe geleid dat de laatste jaren de achterstanden flink zijn ingelopen. Toch loopt een aantal gemeenten per 1 juli 2011 nog achter. Met deze gemeenten hebben GS afspraken gemaakt om deze achterstanden voor 1 januari 2012 in te lopen. De mogelijkheid is aanwezig dat enkele gemeenten deze doelstelling niet zullen halen en zal het noodzakelijk kunnen zijn dat de provincie haar sanctionerende bevoegdheid, instrument van het indeplaatstreden, gaat toepassen per 1 januari 2012. Anticiperend hierop is een Plan van Aanpak voorbereid.

In dit plan van aanpak wordt beschreven wat de achtergrond is, wat de projectopzet indeplaatstreding inhoudt (doelen, proces, opgave, projectorganisatie, etc.) en welke werkzaamheden het indeplaatstreden met zich meebrengt. Het plan heeft een status van een werkdocument dat geregeld bijgewerkt dient te worden.

2. Achtergrond

Het wettelijk kader voor het uit te voeren provinciale toezicht met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders vormt de Huisvestingswet (HVW). Op grond van art. 60^e lid 1 van deze wet voorzien GS in de uitvoering van de huisvesting van verblijfsgerechtigden indien colleges van B&W dat geheel of gedeeltelijk nalaten ("indeplaatstreding"). GS doen dit namens de colleges van B&W en ten laste van de gemeente. In de wet staat niet aangegeven hoe GS hier invulling aan moeten geven. Alvorens toepassing hieraan te geven plegen GS overleg met B&W en stellen zij B&W een termijn waarbinnen zij alsnog in de uitvoering kunnen voorzien (art. 60^e lid 2). Indien GS niet of onvoldoende optreden dan kan de minister van BZK uiteindelijk zelf op kosten van GS indeplaatstreden.

De afgelopen jaren hebben GS de wet op het punt van de termijnen coulant toegepast en is er maatwerk per gemeente geleverd. Als gevolg van de uitvoering van de Regeling Generaal Pardon (juli 2007 tot 1 jan. 2010) hebben gemeenten bij de huisvesting van de (reguliere) vergunninghouders een achterstand opgelopen. GS hebben daarom vanaf maart 2010 het toezicht geïntensiveerd. Ondanks deze maatregel heeft het Rijk (c.q. VROM-Inspectie) besloten om de provincie bij brief van 28 mei 2010 onder verscherpt toezicht te plaatsen. Het resultaat van het geïntensiveerde toezicht was dat gemeenten het afgelopen jaar een deel van de achterstand hebben ingelopen. In een 11-tal gemeenten verloopt de voortgang te traag. Voor deze gemeenten hebben GS in de vergadering van 30 augustus 2011 besloten om per 1 januari 2012 daadwerkelijk indeplaats te treden. Een belangrijke voorwaarde daarbij is wel dat aangetoond moet worden dat er bij gemeenten sprake moet zijn geweest van taakverwaarlozing. Gezien het verloop van de omvang van de achterstanden kan worden verwacht dat op 1 januari 2012 bij meerdere gemeenten indeplaats getreden moet worden.

Naast de uitvoering van de Regeling Generaal Pardon heeft nog een aantal andere factoren bijgedragen aan het oplopen van de achterstand. In de eerste plaats is als gevolg van de economische en financiële crisis de woningmarkt volledig vast komen te zitten. De nieuwbouw en de verkoop van de bestaande woningen is voor een groot deel stilgevallen hetgeen een negatief effect op de doorstroming heeft. Een andere factor van betekenis is dat de corporaties volgens Europese regelgeving 90% van hun woningen beschikbaar moeten stellen voor de mensen met een inkomen < €33.000,-. Huurders met een inkomen boven deze grens blijven in hun huidige woning zitten waardoor de doorstroming nog meer stagneert. Als gevolg hiervan komen er weinig sociale huur woningen beschikbaar zeker voor de doelgroep vergunninghouders die afhankelijk is van dit deel van de woningvoorraad. De samenstelling van de beschikbare woningvoorraad bestaat bij veel gemeenten over het algemeen uit eengezinswoningen. De samenstelling van de vergunninghouders in de AZC's bestaat vooral uit

alleenstaanden. Gemeenten hadden hier in hun (woon)beleid rekening mee kunnen en moeten houden. Zij zijn immers als eerst verantwoordelijke, gehouden om op grond van deze basistaak van de HVW voor passende huisvesting in de gemeente zorg te dragen. De gemeente kan in de huisvestingsverordening maatregelen treffen voor de woonruimteverdeling en de woningvoorraad. De gemeente kan in de verordening opnemen dat bepaalde groepen woningzoekenden voorrang krijgen. Ook kunnen zij prestatieafspraken met de corporaties maken. Gemeenten en corporaties hebben hier onvoldoende op geanticipeerd.

Een complicerende factor is ook de in het 2^e halfjaar 2011 in ons toezichtsgebied lopende Pilot “Sneller Thuisgeven”. De pilot is een uitvloeisel van een door de landelijke Task Force uitgebracht advies aan de Minister van BZK en is bedoeld om vergunninghouders sneller naar gemeenten uit te plaatsten. De praktijk tot nu toe leert dat het tegendeel het geval is. Een uitgebreide toelichting op deze pilot is als bijlage toegevoegd. GS hebben afgesproken dat gedurende de looptijd van de pilot (tot 1 januari 2012) het instrument van het indeplaatstreden niet wordt geëffectueerd. Dit zou de gemaakte afspraken tussen gemeenten en de Regievoerder van de Pilot ernstig bruuskieren. De provincie bereidt zich wel voor op de toepassing van dit instrument na 1 januari 2012. De toepassing van dit instrument vergt een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering. Het voorliggende Plan van Aanpak voorziet hierin.

3. Probleemstelling

Mede op grond van in paragraaf 2 genoemde factoren hebben gemeenten in de provincie Utrecht de laatste jaren steeds meer moeite de door het Rijk opgelegde taakstellingen te realiseren. Dit vormde ook de reden dat wij ons toezicht hebben geïntensiveerd. Onder invloed hiervan wordt de achterstand ingelopen, maar dit neemt niet weg dat toch een groot aantal gemeenten een niet acceptabele achterstand heeft. Op basis van de per 1 juli 2011 geconstateerde achterstanden komt een 11-tal gemeenten voor de indeplaatstredingsprocedure in aanmerking. Het gaat om de volgende gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Lopik, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, en Woerden. Op 1 juli 2011 bedroeg de omvang van de achterstand voor deze gemeenten gezamenlijk 98 personen (zie bijlage I).

Deze situatie is zeer onwenselijk. Vergunninghouders die in de asielzoekerscentra verblijven en in afwachting zijn van hun uitplaatsing moeten door deze ontwikkeling steeds langer wachten op uitplaatsing naar een gemeente. Zij zijn daardoor niet in staat hun inburgering in de Nederlandse samenleving te starten. Ook naar gemeenten die wel keurig hun taakstelling realiseren is het niet te rechtvaardigen.

4. Doelstelling

Met het inzetten van het instrument van het indeplaatstreden wil de provincie Utrecht de volgende doelstellingen realiseren:

- Op 1-10-2012 zijn de achterstanden per 1-7-2011 ingelopen tot een geaccepteerd niveau;
- De provincie heeft een juridisch zuivere procedure doorlopen en de uitvoering kosteneffectief gedaan;
- Alle gemeenten leveren voldoende bestuurlijke inzet en ambtelijke capaciteit om hun taakstellingen in de toekomst te realiseren;
- De gemeente leert dat zij zich tot het uiterste dient in te spannen om de taakstelling te realiseren en welke methoden zij daarvoor kan aanwenden;
- Het inzetten van het instrument dient als afschrikmiddel voor andere achterlopende gemeenten;
- Er is een uitvoeringsorganisatie opgezet die indeplaatstredingen in de toekomst als een reguliere lijnactiviteit kan uitvoeren;
- Het is voor burgers duidelijk dat het provinciebestuur handelt vanuit maatschappelijk belang en de wet, en daarbij in staat is om het verschil te maken door zaken te organiseren en druk op processen te zetten.

5. De indeplaatstredingsprocedure

Het uitgangspunt is dat de provincie vanaf 1 januari 2012 daadwerkelijk in de plaats gaat treden voor die gemeenten die er niet in geslaagd zijn binnen de door de provincie gestelde termijn van 1 januari 2012 hun per 1-7-2011 opgelopen achterstand in de huisvesting van vergunninghouders weg te werken.

De procedure kan in twee fases worden onderscheiden:

- 1) **De besluitvorming tot** indeplaatstreding vanwege per 1-7-2011 geconstateerde en op 1-1-2012 niet ingehaalde achterstanden;
- 2) **De uitvoering** van dat besluit (de feitelijke indeplaatstreding);

Ad.1 De Besluitvorming tot indeplaatstreding

In dit deel van het proces bereidt de provincie de gemeenten bestuurlijk zorgvuldig voor op de indeplaatstredingsprocedure als de gemeente niet voor 1 januari 2012 aan haar verplichtingen voldoet. Hierbij is een heldere communicatie met de gemeenten van belang. Ook juridisch moet de procedure volledig waterdicht zijn opgesteld. In deze fase moet de provincie in kaart brengen dat de gemeente haar taak heeft verwaarloosd c.q. dat de gemeente bewust haar taak heeft verzuimd.

Taakverwaarlozing vormt de grondslag voor de indeplaatstreding. De provincie moet dit voor de rechter voldoende aannemelijk maken. Dit vereist een inventarisatie van de activiteiten die gemeenten hadden moeten uitvoeren om naar behoren de taakstelling te realiseren. Bijvoorbeeld of de gemeente prestatieafspraken met corporaties heeft gemaakt en/of er voldoende passende woningen zijn aangeboden naar aantal, type woningen en huurprijs.

In onderstaand overzicht wordt een opsomming gegeven van deze activiteiten.

o Nagaan of de gemeente de taakstelling heeft gehaald; Zo nee, dan nagaan of er sprake is van overmacht' (zie passage in Algemeen beleidskader indeplaatstelling paragraaf 4.2.2);o Nagaan of de gemeente voldoende passende woningen heeft aangeboden (aantal, type woningen en huurprijs);o Nagaan of de gemeente alle opties geprobeerd heeft om voor voldoende passende woonruimte te zorgen (bv. Tijdelijke huisvesting in containers of in leegstaande kantoren, etc.);o Nagaan of de gemeente een huisvestingsverordening heeft (of convenant met corporaties) waarin voor vergunninghouders zodanige urgentie is vastgelegd, dat deze niet achtergesteld zijn ten opzichte van andere urgenten (of zelfs enige voorrang daarop hebben);o Nagaan of de gemeente woningen heeft aangeboden die qua locatie en kwaliteit acceptabel zijn voor de doelgroep (in grotere kern, nabij OV, voorzieningen, scholing vrijwilligers etc.);o Nagaan of de gemeente bij vergunninghouders heeft geïnformeerd naar gezinshereniging;o Nagaan of de gemeente de coördinatie van de diverse relevante beleidsvelden (wonen, welzijn, leerplicht, inburgering, werk & inkomen) en externe partijen (Vluchtelingenwerk, corporaties) goed heeft geregeld;o Nagaan of de gemeente steekhoudende argumenten heeft dat zij op volkshuisvestelijke of ruimtelijke redenen (tijdelijk), niet (volledig) de taakstelling kan realiseren.

Ook zal de woningmarktsituatie van iedere gemeente in kaart moeten worden gebracht. Voor zover hierover al data beschikbaar zijn gaat het om een aantal karakteristieken van de gemeentelijke sociale huurwoningmarkt. Het beschikbaar komen van relatief veel of weinig sociale huurwoningen in enig jaar, kan tot gevolg hebben dat er verhoudingsgewijs ook relatief veel of weinig woningen kunnen worden toegewezen. Er wordt verondersteld dat alle verblijfsgerechtigden, gelet op hun inkomen, in eerste instantie op een woning in de sociale huursector zijn aangewezen.

De volgende woningmarktindicatoren worden per gemeente bezien:

Het aantal en percentage toewijzingen per jaar in relatie tot de omvang van de sociale huursector.

- De hoogte van het cijfer vormt (in vergelijking met de regio en het landelijke beeld) een indicatie voor de mate van spanning/ontspanning van de sociale huurwoningmarkt. Een hoger percentage leidt tot meer ontspanning; een lager cijfer tot meer spanning.

- Het percentage toewijzingen aan de doelgroep, te weten die huishoudens die gelet op hun inkomen zijn aangewezen zijn op huursubsidie. Als er relatief veel woningen buiten de doelgroep worden toegewezen gaat dit ook ten koste van de kansen van de verblijfsgerechtigden.
- De mate van langdurige leegstand (meer dan 3 maanden), uitgezonderd projectleegstand; hoe hoger dit cijfer des te meer ontspanning optreedt met als gevolg meer ruimte voor extra toewijzingen.
- De omvang van de COA- taakstelling in enig jaar vergeleken met het totaal aantal toewijzingen in de sociale huursector. Dit cijfer laat zien in welke mate de COA-taakstelling drukt op het totaal aantal toewijzingen in enig jaar.

Ad.2 De uitvoering van het Besluit tot indeplaatsreden

Deze fase betreft de feitelijke (daadwerkelijke) indeplaatstreding nadat het formele besluit door GS is genomen. De provincie neemt op kosten van de gemeente haar taak over. Dit impliceert enerzijds het verzorgen van voldoende woningaanbod en anderzijds het daadwerkelijk vullen van deze woningen met vergunninghouders. In het eerste geval zal de provincie in overleg met de betrokken woningcorporatie(s) en particuliere verhuurder(s) zodanig veel woningen moeten vorderen en/of geschikt moeten maken voor huisvesting van vergunninghouders dat de geconstateerde in het geding zijnde achterstand hiermee kan worden weggewerkt. Ook bestaat de mogelijkheid dat er tijdelijke woonunits moeten worden gerealiseerd.

In tweede instantie is de provincie ook verantwoordelijk voor de daadwerkelijke huisvesting van de vergunninghouders. Het COA en St. Vluchtelingenwerk hebben tot taak voldoende vergunninghouders te leveren die in die woningen moeten worden gehuisvest. De provincie moet de garantie hebben deze vergunninghouders beschikbaar zijn. Als de huisvesting van de vergunninghouders geregeld is blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inschrijving in het GBA, verzorgen van huursubsidie, beschikbaar stellen van bijstandsuitkering e.d.

Toepassing van het instrument van het indeplaatstreden is een waarschuwing voor andere gemeenten. De vraag is of met alle gemeenten tegelijkertijd de procedure moet worden gestart en of dat een eerste selectie van gemeenten moet worden gemaakt. In overleg met BJZ moet worden gezien of een dergelijke selectie juridisch haalbaar is.

De provincie is bij indeplaatstreding verantwoordelijk voor het resultaat en daarmee voor alle acties die daar voor nodig zijn. Een extern bureau zal een deel van de taken uitvoeren.

Planning

Om een zo zorgvuldige mogelijke procedure te waarborgen is een uitgebreid tijdschema opgesteld dat hieronder in chronologische volgorde is uiteengezet. De start van de procedure is in feite de eind 2010 en begin 2011 gemaakte afspraken met de gemeenten. De legitimatie voor dit ingrijpen is gebaseerd op de op 30 augustus jl. door GS vastgestelde voortgangsrapportage 1^e halfjaar 2011. Hierin hebben GS besloten per 1 januari 2012 daadwerkelijk in de plaats te treden bij die achterstandsgemeenten waarmee schriftelijke afspraken zijn gemaakt en die gemeenten per 1 januari 2012 deze afspraken niet zijn nagekomen. Onderstaande procedureschema is bedoeld als uitwerking van dit voornemen:

Maand	(Vorbereiding) besluitvorming voor indeplaatsstelling vanwege achterstand 1-7-2011	(Vorbereiding) uitvoering indeplaatsstelling vanwege achterstand 1-7-2011	(Vorbereiding) besluitvorming voor indeplaatsstelling vanwege achterstand 1-1-2012
September	GS-brief 1: aan 11 gemeenten met aankondiging idpt per 1-1-2012 (is verstuurd per 23 september jl.)		
Eind Oktober	Ambtelijke gesprekken met gemeenten + corporaties, COA en externe bureaus	Oriënterende gesprekken	
November	15 nov: Instemmen met Plan van Aanpak idpt door GS		
	Na 15 nov: GS-brief 2 Procedure en uitnodigen voor overleg ex art. 60 ^e lid 2	Globale analyse oorzaak achterstanden, inzet gemeenten, woningmarktsituatie	
	Na 15 nov: starten aanbestedingsprocedure 'uitvoeringseenheid'	In kaart brengen wat er verwacht wordt van uitvoeringseenheid, bureaus selecteren, kosten inzichtelijk maken, etc.	
December	Met alle 11 gemeenten bestuurlijk overleg voeren	Aanvulling analyse met resultaten van overleg met gemeenten	
	GS-brief 3: bevindingen overleg en herbevestiging termijnstelling (1 jan 2012) n.a.v. overleg ex art. 60 ^e lid 2		
	Gunning 'uitvoeringseenheid'	Selectie maken	
Jan. 2012	Gemeenten dienen halfjaarverslag 2011-2 in bij de provincie		
	GS-brief 4: voornemen tot indeplaatsstelling en uitnodiging voor hoorzitting	Aanvulling analyse met uit halfjaarverslag en beoordeling inzet gemeente op grond van beoordelingsschema VROM-inspectie	Gemeenten dienen halfjaarverslag 2011-2 in bij provincie
Feb. 2012	Hoorzitting 2 ^e helft feb: GS-brief 5 Besluit tot idpt voor achterstanden per 1 juli 2011 die op 1 jan 2012 niet ingehaald zijn	Maken van PvA indeplaats treden per gemeente door 'uitvoeringseenheid'	Starten van idpt voor nieuwe achterstandsgemeenten
Maart 2012	Evt. indiening bezwaar + verzoek om voorlopige voorziening door gemeente	(Evt. wachten op besluit over voorlopige voorziening). Feitelijke indeplaatsstelling: zorgen voor huisvesting aan verblijfsgerechtigden.	Indiening prov. halfjaarverslag bij BZK
April 2012	Evt. toekenning voorlopige voorziening en intrekking besluit tot indeplaatsstelling	2 ^e helft juni: evaluatie idpt 2012-1/ sturen rekeningen aan gemeenten.	Overleg met nieuwe achterstandsgemeenten en termijnstelling
Mei 2012			
Juni 2012			

6. Projectorganisatie

Voorgesteld wordt de uitvoeringsorganisatie te laten bestaan uit een projectgroep en een uitvoeringseenheid.

Projectgroep

De projectgroep heeft de volgende taken:

- Voorbereiden en bekendmaken van de in het overzicht aangegeven GS-besluiten;
- Voorbereiden en participeren in de in het overzicht aangegeven juridische procedures;
- Voorbereiden, deelnemen aan en verslaan van de in het overzicht aangegeven bijeenkomsten;
- Maken van een eerste analyse van oorzaken en oplossingen per gemeente;
- Inwinnen van adviezen bij VROM-inspectie, COA, de landsadvocaat, andere provincies/plusregio's, Vluchtelingenwerk en het landelijk platform huisvesting vluchtelingen;
- Formuleren opdrachten aan de uitvoeringseenheid, monitoren van de uitvoering daarvan en waar nodig doorgeleiden rapportages van de uitvoeringseenheid naar de opdrachtgevers
- Verhalen van kosten op gemeenten;
- Interne en externe communicatie;
- Verantwoording afleggen, door tussenkomst van de verantwoordelijke teamleider, aan het verantwoordelijke afdelingsmanager;
- Rapporteren en adviseren aan de bestuurlijke opdrachtgever.

De projectgroep omvat de volgende functies: projectleider, projectmedewerker, juridisch adviseur, adviseur inter bestuurlijk toezicht (IBT), financieel adviseur, adviseur inkoop en een communicatieadviseur. De totale netto tijdsbesteding vanaf oktober 2011 tot april 2012 wordt geraamd op 1,5fte. Deze inzet wordt zoveel mogelijk binnen de bestaande formatie gerealiseerd.

Uitvoeringseenheid

Voorgesteld wordt een extern bureau de daadwerkelijke uitvoering op zich te laten nemen. Hiervoor moet een zorgvuldige aanbestedingsprocedure voor worden doorlopen.

De uitvoeringseenheid heeft als taken:

- Uitvoeren van de taken die de provincie feitelijk op zich gaat nemen bij de indeplaatstreding met als resultaat de realisatie van de in het indeplaatstredingsbesluit aangegeven aantallen plaatsingen per gemeente;
- Daartoe maken van een plan van aanpak per gemeente mede op basis van de eerste analyse van oorzaken en oplossingen, het overleg met de gemeente en de halfjaarrapportage van de gemeente;
- Rapporteren over de uitvoering aan de projectgroep.

Deze taken zullen worden uitbesteed aan een extern bureau, omdat de capaciteit daartoe ontbreekt. De uitbesteding geschiedt via een projectopdracht.

Organisatorische en bestuurlijke inbedding

Het provinciaal toezicht op gemeenten op de realisatie van taakstellingen huisvesting verblijfsgerechtigden is een vorm van wettelijk taakgericht toezicht. Bij de provincie Utrecht is de ambtelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheid van taakgericht toezicht ondergebracht bij de afdeling Ruimte c.q. team Wonen resp. portefeuillehouder wonen en stedelijke vernieuwing.

Communicatie

Het project is bestuurlijk gevoelig vanwege maatschappelijke reacties op het bij huisvesting voorrang verlenen aan verblijfsgerechtigden en vanwege de mogelijkheid dat de provincie gemeentelijke taken overneemt. De afdeling Communicatie wordt gevraagd een communicatiestrategie/woordvoeringlijn op te stellen.

7. Kosten

De kosten voor het indeplaatstreden zijn geheel door te rekenen aan de gemeente. Alle kosten zijn te verhalen, niet alleen die van een extern bureau voor de uitvoering, maar ook bijvoorbeeld de provinciale kosten van voorbereiding van besluitvorming, begeleiding van de uitvoering, eventuele kosten voor vordering of verhuur en voor juridisch advies in een Awb-procedure. De kosten voor inhuur van een extern bureau hangen af van verschillende factoren af, zoals bijvoorbeeld de omvang en tijdsduur van de opgave.

Als een gemeente weigert te betalen, dan kan de provincie het geld via een regulier incassotraject opeisen. Risico is dat de provincie de indeplaatstreding inzet en de rechter een bezwaar van de gemeente gegrond verklaard. Dan kan de provincie de kosten niet verhalen. In de Handreiking van de VROM-inspectie wordt geadviseerd om bij een verzoek om voorlopige voorziening (zie projectplanning) de uitspraak af te wachten, omdat die indicatie geeft van de uitkomst van de bodemprocedure.

De financiële consequenties van het uitvoeren van deze maatregel zullen in overleg met de afdeling Financiën nog nader worden uitgewerkt.

8. Bestuurlijke gevoeligheid/afbreukrisico's

De huisvesting van vergunninghouders is een politiek en bestuurlijk beladen onderwerp. Zeker tegen de achtergrond van een volledig vastgelopen woningmarkt levert het toewijzen van zeer beperkt beschikbaar komende woningen aan de onderhavige doelgroep de nodige discussie op. Gemeenten hebben het gevoel dat de "eigen" woningzoekenden niet aan bod komen. Het draagvlak in de wijk staat hierdoor regelmatig onder druk. In dit licht bezien zal het initiatief van de provincie om voor een gemeente in de plaats te gaan treden zeer kritisch in die gemeente worden beoordeeld. Het is daarom van het grootste belang dat het voltallige college van GS achter dit voornemen staat, gezamenlijk dit besluit neemt en naar buiten toe uitdraagt.

- *Zwaar instrument*

Het inzetten van het instrument indeplaatstreden is een ongebruikelijke stap in bestuurlijk Nederland waar over het algemeen een cultuur bestaat om via overleg te komen tot overeenstemming. De verhouding met een gemeente (of gemeenten) wordt op scherp gezet en dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de verhouding op langere termijn. Overigens zal de situatie m.b.t. het toezicht op korte termijn veranderen na de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht. De instrumenten schorsing/vernietiging en indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing worden dan reguliere toezichtinstrumenten in het onderlinge verkeer tussen overheden en hebben dan niet langer het karakter van een 'ultimum remedium'.

Aan de andere kant kan deze stap door de buitenwereld worden opgevat als een noodzakelijke maar gerechtvaardigde, daadkrachtige ingreep waardoor andere gemeenten ook in gaan zien dat de huisvesting van deze doelgroep krachtig ter hand moet worden genomen.

- *Indeplaatstreden door het Rijk*

Het Rijk (lees VROM-Inspectie) heeft als 2^e lijnstoezichthouder sinds mei 2010 de provincie onder verscherpt toezicht geplaatst. Het Rijk heeft aangegeven dat de provincie bij haar toezicht te coulant is geweest bij de toepassing van de Huisvestingswet. Het Rijk sluit niet uit dat als de provincie niet adequaat zal optreden richting de gemeenten zij zelf het instrument van indeplaatstreding ter hand zullen nemen en op kosten van de provincie in de huisvesting van de vergunninghouders gaat voorzien.

- *Pilot “Sneller Thuisgeven”*

De Pilot wordt gebruikt om een nieuwe uitplaatsingsmethodiek uit te proberen. De essentie van een Pilot is dat er onzekerheid bestaat over de resultaten. Deze resultaten kunnen positief, maar ook negatief uitpakken. Gemeenten kunnen aanvoeren dat het hen niet aan te rekenen is als de methodiek van omgekeerde plaatsing niet werkt.

- *Risico zelf vullen van woningen*

Het is van belang dat de provincie goede afspraken maakt met de betrokken actoren (COA, corporaties, Vluchtelingenwerk), zodat er gegarandeerd kan worden dat er voldoende vergunninghouders voorhanden zijn om de beschikbaar komende woningen te vullen. Het COA heeft steeds meer moeite om vrij bemiddelbare vergunninghouders te leveren. Op dit moment zijn er in heel Nederland slechts 400 vrij bemiddelbare vergunninghouders. Het aantal binnengekomen asielzoekers is de laatste paar maanden drastisch verminderd. Het hele systeem rondom vergunninghouder is een dynamisch proces. De provincie loopt het risico hierdoor dat zij zelf niet in staat is om te achterstand van de taakstelling van de gemeenten weg te werken.

- *AWB-procedure*

Gemeenten kunnen het besluit van de provincie om in de plaats te gaan treden juridisch aanvechten. De gemeente kan gedurende de wettelijke termijn van 6 weken bezwaar maken tegen het besluit van de provincie, zoals aangegeven in de Algemene Wet Bestuursrecht en naar de voorzieningenrechter stappen. Alle juridische aspecten zullen nog door de afdeling BJZ nader worden bekeken.

I. Overzicht achterstand per gemeente per 1 juli 2011

Gemeente	Achterstand Voorsprong per 1 jan 2011	Taakstelling 1 ^e hlfjr 2011	Tot. te realis. 1 ^e hlfjr 2011	Gegevens COA per 1 juli 2011		Gegevens gemeenten	
				Gerealiseerd 1 ^e hlfjr 2011	Achterstand voorsprong per 1 juli 2011	Gerealiseerd 1 ^e hlfjr 2011	Achterstand Voorsprong Per 1 juli 2011
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Amersfoort	40	40	80	36	44	58	22
De Utrechtse H.	41	14	55	30	25	40	15
Woerden	1	14	15	4	11	4	11
Montfoort	7	4	11	3	8	3	8
Oudewater	9	3	12	6	6	6	6
Renswoude	4	2	6	1	5	1	5
Bunschoten	7	6	13	3	10	9	4
Eemnes	3	3	6	2	4	2	4
Rhenen	1	6	7	3	4	3	4
Woudenberg	0	4	4	0	4	0	4
De Ronde Venen	5	12	17	14	3	14	3
Lopik	9	4	13	10	3	10	3
Baarn	6	7	13	10	3	10	3
Wijk bij D.	7	7	14	12	2	14	0
Leusden	9	8	17	14	3	19	+2
Soest	13	13	26	28	+2	30	+4
Veenendaal	+10	17	7	8	+1	15	+8
Totaal	152	164	316	184	132	238	78

+ = voorsprong

II. Overzicht actuele achterstand per gemeente per 1 oktober 2011 (COA)

	Achter/voor per juli 2011	Taakstelling 2 ^e hlfjr 2011	Opgave incl. 2 ^e halfjr 2011	Realisatie juli 2011	Realisatie aug 2011	Realisatie sept 2011	Realisatie 2 ^e hlfjr 2011	Achter/voor per 1 okt 2011
Amersfoort	44	45	89	13	14	12	39	50
Baarn	3	8	11	0	0	6	6	5
Bunschoten	10	7	17	6	0	0	6	11
De Ronde Venens	3	14	17	2	3	4	9	8
Eemnes	4	3	7	0	1	0	1	6
Leusden	3	9	12	5	0	0	5	7
Lopik	3	5	8	0	2	0	2	6
Montfoort	8	5	13	1	3	1	5	8
Oudewater	6	3	9	0	0	1	1	8
Renswoude	5	2	7	0	0	0	0	7
Rhenen	4	6	10	0	0	0	0	10
Soest	+2	14	12	2	2	0	4	8
Utrechtse Heuvelrug	25	15	40	6	3	-3	6	34
Veenendaal	+1	19	18	0	4	0	4	14
Wijk bij Duurstede	2	7	9	2	0	0	2	7
Woerden	11	15	26	1	2	0	3	23
Woudenberg	4	4	8	5	5	0	10	+2
Totaal	132	181	313	43	39	21	103	210

+ = voorsprong